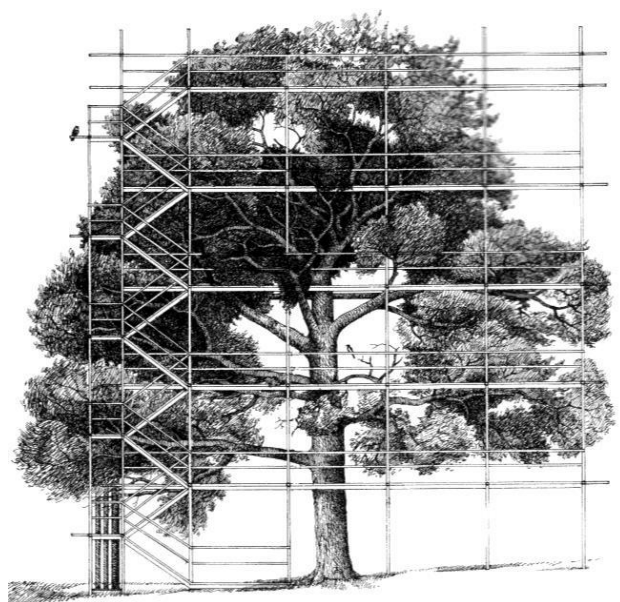

**Національний лісотехнічний університет України
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Хмельницький національний університет
Громадська організація «Європейський діалог»
Товариство «Зелений Хрест»**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ,
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА,
УРБООКОЛОГІЇ ТА ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ**

*З нагоди 80-ліття від дня народження
професора В.П. Кучерявого*

м. Львів, 4-5 квітня 2019 р.

Львів – 2019

Сучасний стан і перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 4-5 квітня 2019 р.). – Львів, НЛТУ України, 2019. – 334 с.

Рекомендовано до видання Вченою радою
Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства
Національного лісотехнічного університету України
(протокол № 2 від 19 березня 2019 р.)

Редакційна колегія:

- Дудин Р.Б.** к.с.-г.н., доцент кафедри ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства та урбоекології НЛТУ України
- Геник Я.В.** д.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства та урбоекології
- Назарук М.М.** д. геогр. н., професор кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи Львівського національного університету ім. І.Франка
- Миклуш С.І.** д.с.-г.н., професор, директор Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства НЛТУ України
- Попович В.В.** д.т.н., доцент, начальник кафедри екологічної безпеки ЛДУБЖД
- Миронова Н.Г.** д.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри екології Хмельницького національного університету
- Кузик А.Д.** д.с.-г.н., професор, проректор з науково-дослідної роботи ЛДУБЖД
- Гнатів П.С.** д.б.н., професор, завідувач кафедри агрохімії та ґрунтознавства Львівського національного аграрного університету
- Дида А.П.** к.с.-г.н., доцент кафедри ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства та урбоекології НЛТУ України

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан і перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації» висвітлено актуальні питання перспективних напрямків розвитку ландшафтної архітектури і дизайну, нових технологій і досліджень у сфері садово-паркового господарства та фітомеліорації, формування екологічної безпеки та сталого розвитку суспільства в умовах урбанізованого середовища.

Для співробітників науково-дослідних інститутів, університетів і навчальних закладів, виробничих установ і громадських організацій, аспірантів і студентів.

Курницька М.П., Пархуць Л.В. Вікова структура насаджень парку біля Поморянського замку.....	132
Кучерявий В.С. Особливості водного режиму <i>Thuja occidentalis</i> 'Fastigiata' в умовах урбогенного середовища м. Львова.....	133
Кушнір А.І., Суханова О.А. Сучасний стан меморіального дерева «Липа Петра Могили» та методи його лікування.....	135
Левандовська С.М., Олешко О.Г. Досвід і перспективи використання культиварів <i>Callistephus chinensis</i> (L.) Nees в озелененні населених місць.....	137
Літвіненко С.Г., Галкіна С.П. Таксономічний склад і декоративність дендрозоекзотів відділу <i>Pinophyta</i> у ботанічному саду Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.....	139
Лукашук Г.Б., Боршовський О.І. Стан та перспективи розвитку ужгородських парків.....	141
Мажула О.С. Випробування форм кипарисовика Лавсона <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> Parl. в озелененні Харківської області.....	143
Мандзюк Р.І., Погрібний О.О. Перспективи насіннєвого розмноження псевдомодрини Кемфера (<i>Pseudolaris kaempferi</i> Gord.).....	145
Марутяк С.Б., Вдович Х.В. Колекція жимолостей Ботанічного саду Львівського національного університету ім. І.Франка.....	146
Масальський В.П., Олешко О.Г., Кузнєцов С.І. Пропозиції щодо створення рекреаційного паркового комплексу в місті Біла Церква.....	148
Матусяк М.В. Оцінка декоративності дерев'янистих ліан в умовах м. Вінниці.....	150
Мельник Ю.А., Шовган А.Д. Таксони роду <i>Quercus</i> L. у гербарії Національного лісотехнічного університету України (LWFU).....	153
Мельничук Н.Я. Аналіз фітоценозів паркових композиційних груп Студентського парку міста Львова.....	155
Миклуш Ю.С., Миклуш С.І., Копильців В.М. Ландшафтно-рекреаційні показники рекреаційно-оздоровчих лісів Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства.....	157
Могіляк М.Г., Федоровська Я.А., Харчук С.Б. Рідкісні види рослин України як компонента міської біоти.....	159
Немерцалов В.В., Васильєва Т.В., Коваленко С.Г., Бондаренко О.Ю. Історичні аспекти та основні тенденції використання деревно-чагарникових рослин в озелененні м. Одеси.....	161
Орлов О.О., Жижин М.П. Важливий центр флористичного різноманіття у м. Житомир та регіональній екологічній мережі Житомирської області.....	163
Панцирева Г.В. Дослідження національних сортових ресурсів <i>Raeonia</i> L.	165
Пеньковська Л.В. Особливості функціонування популяцій деяких видів лікарських рослин в умовах Ямпільського району Сумської Облaсті.....	166

Створення зеленого коридору від дендропарку «Олександрія» до парку «Дитинства» та парку ім. «Шевченка» вздовж лівого та правого берегу річки Рось несе такі переваги:

- парки «Олександрія», «Голендерня», «Дитинства» та ім. Шевченка будуть з'єднані зеленими насадженнями, утворивши рекреаційний парковий комплекс;

- дозволить збільшити площу зелених насаджень загального користування в місті більше як на 30 га, що збільшить показник озеленення приблизно на 15 м² на одного мешканця;

- рівномірність розміщення зелених насаджень по площі міста створить відносно рівні можливості їх використання мешканцями міста;

- буде запобіжним заходом від стихійного використання прибережної зони (в першу чергу, самозахоплення і використання землі не за призначенням);

- створить більш упорядковану ближню і середню зону внутрішньоміської рекреації

- зробить фізкультуру більш доступною для широкого загалу населення;

- прибережна зона стане віссю розвитку міста;

- створить більш розвинену інфраструктуру для надання послуг і дасть можливість більш широкого використання зони рекреації;

- покращить екологічні показники в місті.

УДК: 630*27:581.526.43 (477.44)

ОЦІНКА ДЕКОРАТИВНОСТІ ДЕРЕВ'ЯНИСТИХ ЛІАН В УМОВАХ М. ВІННИЦІ

*Матусяк М. В., к.с.-г.н., старший викладач
(Вінницький національний аграрний університет, Україна)*

ESTIMATION OF DECORATIVE ELEMENTS OF WOODEN VINES IN THE CONDITIONS OF VINNYTSIA

*Matusiak M. V.
(Vinnytsia National Agrarian University, Vinnytsia, Ukraine)*

Дерев'яністі ліани, цінність яких полягає в можливості різноманітного використання в насадженнях, сприяють декоративному збагаченню населених місць. Оформлення різних об'єктів виткими рослинами буде більш ефективним, якщо їхні біологічні та декоративні властивості будуть гармонійно використовуватись в поєднанні з оточуючим середовищем і місцевими природно-кліматичними умовами. Тому для використання в озелененні населених пунктів має важливе значення їхня декоративність.

Декоративність визначається ступенем прояву окремих морфологічних ознак, що забезпечують сприйняття рослини як елементу садово-паркової архітектури. Оцінка декоративності проводилась за такими ознаками: форма, колір і фактура кори; колір пагонів; щільність крони; величина ліани; спосіб

кріплення до опори; форма та розмір листя; час покриття рослини листям; колір листя; форма, величина, колір квітів; аромат квітів; час і тривалість цвітіння; форма і величина плодів; колір, рясність, тривалість плодоношення. Кожну з цих ознак оцінюємо від 5 до 1 або від 3 до 1 балів. Сума балів показуватиме загальну декоративність. Найвища декоративність дорівнює 50 балів. На основі отриманих даних нами запропонована шкала оцінки декоративності, згідно якої: 41-50 – декоративність рослини висока; 31-40 – достатня декоративність; 21-30 – середня; 11-20 – низька; <10 – декоративність рослини недостатня.

Згідно даної методики нами була оцінена декоративність 6 видів дерев'янистих ліан, що відображено в таблиці.

Отже, чотири види мають високу декоративність (*Actinidia arguta* (Sieb. et Zucc.) Miq., *Lonicera caprifolium* L., *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., *Vitis amurensis* Rupr.) та два види – достатній ступінь декоративності.

Оцінка декоративності дерев'янистих ліан дозволяє класифікувати їх за декоративними якостями. Ми поділили їх на такі групи:

- декоративнолистяні ліани – *Actinidia arguta* (Sieb. et Zucc.) Miq., *Actinidia kolomikta* (Rupr.) Maxim., *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., *Vitis amurensis* Rupr.;

- гарноквітучі – *Lonicera caprifolium* L., *Clematis ligusticifolia* Torr.;

Таблиця

Комплексна оцінка декоративності дерев'янистих ліан бот саду ВНАУ м. Вінниці (2017-2018 рр.)

Назва виду	Декоративність окремих ознак													Загальна декоративність виду	
	Архітектоніка стовбура			Архітектоніка крони				Листя		Квіти		Плоди			
	Форма	Колір і фактура кори	Колір гілок	Щільність крони	Сила росту	Спосіб кріплення до опори	Форма та розмір	Час покриття рослини	Колір	Форма, величина, колір	Аромат	Час і тривалість цвітіння	Форма і величина		Колір, рясність, тривалість плодоношення
<i>Actinidia arguta</i>	5	3	3	5	3	4	3	2	2	2	3	2	3	2	42
<i>Actinidia kolomikta</i>	5	3	3	5	3	4	2	2	3	2	3	1	2	2	40
<i>Clematis ligusticifolia</i>	5	3	2	5	2	2	2	2	1	3	1	3	2	3	36
<i>Lonicera caprifolium</i>	5	3	3	5	2	5	2	3	2	3	3	2	2	3	43
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	5	3	3	5	3	4	3	2	3	2	1	2	2	3	41
<i>Vitis amurensis</i>	5	3	3	5	3	4	3	2	2	2	2	2	3	3	42

На нашу думку, загальна декоративність не дає всієї уяви про декоративність тієї чи іншої рослини. Одні види декоративні під час цвітіння

навесні або влітку, інші – восени. Деякі види декоративні своїм вічнозеленим листям, а деякі – своїми плодами. Отже, сезонна декоративність відображає динаміку зміни декоративної цінності виду протягом року. Тому нами була проведена оцінка сезонної декоративності рослин за методикою Н. В. Котелової та О. Н. Виноградової

За цією методикою оцінка декоративності нами проводилась щомісячно по сезонах, враховуючи всі ознаки, які оцінювались і при визначенні загальної декоративності. Кожна ознака оцінювалась за 5-бальною системою, запропонованою О. А. Калініченком.

Для дерев'янистих ліан важливою ознакою є архітектоніка стовбура і крони, колір і фактура кори, тому що в той час, коли на рослині немає листя, ці ознаки виходять на передній план. Вищим балом ці ознаки оцінювались у видів із червонуватим та сіруватим забарвленням кори, із щільною кроною, пагонами, що розростаються в обох напрямках. Ці ліани відносяться до групи витких високорослих ліан. Серед ознак, що мають найголовніше значення у ліан є форма та колір листя і квітів. Листя оцінювалось за розмірами, часом вкриття рослини та зміною забарвлення за сезонами. Тут найвищі бали отримали напіввічнозелені види із червоним та лимонно-жовтим забарвленням листя восени *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch. Декоративність плодів найвища у *Clematis ligusticifolia* Torr.

Відповідно до проведеної оцінки дерев'янисті ліани можна розділи на групи за декоративністю за сезонами:

1) ліани, декоративність яких найбільше проявляється в кінці весни – на початку літа – в цю групу віднесені більшість дерев'янистих ліан – *Actinidia arguta* (Sieb. et Zucc.) Miq., *Actinidia kolomikta* (Rupr.) Maxim., *Lonicera caprifolium* L., *Vitis amurensis* Rupr.;

2) ліани, декоративні влітку – *Clematis ligusticifolia* Torr.;

3) ліани, декоративні восени – *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.

В результаті проведеної оцінки декоративності за морфологічними ознаками дерев'янистих ліан нами встановлено, що чотири види мають високу декоративність – *Actinidia arguta* (Sieb. et Zucc.) Miq., *Lonicera caprifolium* L., *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., *Vitis amurensis* Rupr. та два види – достатній ступінь декоративності.

Література:

1. Головач А. Г. Лианы, их биология и использование / А. Г. Головач. – Л.: Наука, 1993. – 260 с.
2. Михайловская И. С. Особенности приспособительной эволюции лимонника китайского / И. С. Михайловская // Учен. зап. Моск. пед. ин-та им. В. И. Ленина, 1993. – № 73. – Вып. 2. – С. 1-72.